

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cisnădiei 3.

Se prenumerează și la poște și la librării.

În Bucuresci

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Maiu st. v.

— cu prețurile din capul foii —
invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Sașii și Românii.

Puși, precum erau, pe gânduri din cauza amenințărilor ce — când cu articolele din „Kreuzzeitung“ — li se făcuseră în coloanele mai multor diare oficioase, concetățenii noștri sași nu s'au pronunțat asupra celui din urmă proces de presă al „Tribunei“ decât cu multă, ba după părerea unora chiar cu prea multă rezervă.

Ori-și-cău de rezervați însă, ei n'au creșut de cuviință să-și facă actualului guvern serviciul de a aproba și ei modul, în care guvernul voește să înăbușească mișcarea națională română, ci unul dintre cele două organe ale partidului național sășesc, „Kronstädter Zeitung“, a făcut, din contră, declarațiunea, că și după părerea Sașilor măsurile luate de guvern sunt greșite.

Aceasta i-a făcut pe guvernamentalii din Cluj, care și altfel sufer de o extremă nervozitate, să-și pearcă cu deservire sărta și să le reamintească din nou Sașilor pericolul cutropirii române.

Ce au Sașii? — întrebă ei în numărul dela 5 Maiu al oficiosului „Kološovár“, — ce pot ei să aibă comun cu agitatorii români?

Tendențele agitatorilor români, — urmează apoi, — sunt hotărât răsturnătoare. Stăruința lor nu are nici o basă de drept, nici în trecut, nici în prezent. Ei nu pot să se razine nici pe istorie, nici pe vre-o lege veche, ori mai nouă, ca cel puțin în închipuire să legitimeze dorințele lor. Ceea ce doresc ei cade afară de cadrul constituțiilor Ungariei, fie a celei vechi, fie a celei noue. Ar dori să rumpă legătura, care există între Ardeal și Ungaria. Agitează pentru răsturnarea legilor fundamentale, contra unității statului și contra caracterului lui actual. Ei ar voi ca în Ardeal, fie el unit cu Ungaria, fie autonom, să ridice potrivit cu puterea numărului la valoare elementul românesc — în toate ramurile guvernamentului. Tot ceea ce doresc și pentru ce agitează sunt lucruri nouă, care nici odată n'au fost legate și nu sânt nici azi. Ba sânt în tabăra ultraștilor români și de aceia, care propagă planul trădător de țeară al „României irredente“.

Nu ne vom da silința de a-i convinge pe guvernamentalii din Cluj, că rău îi cunosc pe concetățenii lor români și că false de tot sânt informațiunile, pe care le dau despre dinșii publicului maghiar.

Credem însă, că între concetățenii noștri sași, ba chiar și între cei maghiari, sânt oameni accesibili pentru discutarea sinceră și obiectivă a cestiunilor, care ne ating pe toți atât de direct; vom încerca deci să arătam, cât de fals e întregul resonament al guvernamentalilor din Cluj.

Opozițiunea națională română nu este o ceată de oameni, ci un partid politic, constituit pe baza unui program, care a fost statorit punct cu punct în conferență publică, în audul și în vederea țerii întregi. Acela deci, care voește să scie, ce voește Românii, n'are decât să cetească acel program; acela, care voește să discute cu dinșii, numai pe baza acelui program poate să discute.

Sânt în acel program puncte, pe care fără îndoială nu toți Românii le susțin cu aceeași hotărâre, sânt puncte, pe care unii dintre Români nu sânt de loc dispuși a le susține, și sânt puncte, pe care, în anumite condițiuni, marea majoritate a Românilor ar fi gata să le șteargă din programul ei politic: astăzi însă programul statorit în conferențele din Sibiu, așa cum este, e cea mai adecuată expresiune a voinții Românilor din țările coroanei ungare, și nu poate să fie luat în serios nici un om care țice, că Românii vor ceva ce nu e cuprins în acel program.

Dacă este adevărat, ceea ce ni se spune în coloanele unui organ oficios, că sânt între Românii din Ardeal oameni, care fac propagandă „irredentistă“, atunci acești oameni nu pot să fie decât adversari ai noștri, care stăm pe baza programului din Sibiu.

Noi stăruim în tot cazul, ca guvernul să nu se mărginească a tot vorbi despre ei, ci să-și scoată odată la iveală, să-și dovedească și să ne scape de dinșii. — Pe cât scim noi însă, întreagă așa numita „Irredenta Română“ se mărginește la gălăgia, pe care o fac câțiva agenți provocători din timp în timp, când e trebuință de manifestațiuni, cu care se poate justifica procederea mai aspră a guvernului ori a vre-unuia dintre agenții lui față cu Românii. Totdeauna „Irredenta Română“ a eșit la iveală anume atunci, când fie la Sibiu, fie la Arad, fie la Budapesta era trebuință de ea.

Și de aceea „Irredenta Română“ nouă nu ne face nici o bătaie de cap. — De alte rele să ne ferească Dumnezeu, căci de aceasta ne ferește mîntea cea sănătoasă a Românilor, care stăruie de douăzeci de ani acum asupra programului, care la 1881 a fost formulat numai, și stăruie astăzi chiar cu mai multă hotărâre ca sânt acum douăzeci de ani.

Unde e, — întrebăm noi, — tendența „hotărât răsturnătoare“ în acest program?

Prin care anume dintre punctele cuprinse în acest program se agitează contra „legilor fundamentale“, contra „unității statului“ ori contra „actualului caracter al statului“?

Statul ungar, atât în virtutea tradițiilor, cât și în virtutea legislațiunii dualiste, are caracter de stat poliglot. Noi Românii vom, ca acest caracter să fie conservat și ca dreptul public al statului să fie dezvoltat astfel, ca actualul caracter poliglot al lui să nu fie periclitat, ci să devină din zi în zi mai accentuat.

Concetățenii noștri maghiari sânt aceia, care rump cu tradițiunile seculare, nesocotesc legile actuale și vor să schimbe actualul caracter poliglot al statului, făcând din Ungaria o Maghiarie, un stat național maghiar. Și de aceea actualul guvern, ținând seamă numai de această pornire a concetățenilor noștri maghiari, nu însă și de cererile legitime ale noastre, nesocotesc „legile fundamentale“ ori, în cel mai bun caz, le interpretează totdeauna astfel, cum le vine la socoteală celor ce vor să prefacă Ungaria poliglotă într'un stat național maghiar.

Dacă dar guvernamentalii din Cluj ne aruncă vorba, că dorințele noastre n'au temeiuri nici în trecut, nici în legile actuale, noi le răspundem, că țările aceste n'au constituit nici odată un stat național maghiar, nu sânt nici în virtutea actualelor legi un stat național maghiar câtă vreme trăiesc în ele cele trei milioane de Români.

Și dacă e cineva, care dorește, ca dezvoltarea pacnică să fie în țeara aceasta cu puțință, acela va stăruie alături cu noi, ca să se conserve caracterul poliglot al statului ungar și să se execute cu bună credință legile create pentru garantarea lui.

Eată ce-i leagă pe Sași de Români!

Dacă ar fi numai ei singuri în fața Maghiarilor, Sașii ar fi perduți ca parte din poporul german, căci nu pot să-și facă iluziunea, că numai ei prin ei pot să împedecă prefacerea Ungariei în stat național maghiar; o cauză pe care o susțin trei milioane de Români are însă multe șanse de reușită.

Tocmai de aceea însă noi Românii nici că putem să ne mărginim, ca Sașii, a cere ca legile, așa cum sânt ele astăzi, să fie executate cu bună credință.

Experiențele făcute în timp de douăzeci de ani au produs în noi convingerea, că așa numai, cum sânt, aceste legi nu asigurază din destul conservarea caracterului poliglot al statului: cerem deci reușirea lor și cerem, mai presus de toate, garanții pe deplin sigure, că pe viitor nimeni nu va mai pute să turbure liniștea in-

ternă a patriei noastre prin încercarea de a prefaca statul ungar într'unul național maghiar.

Ear' aceste nu le cerem numai pentru noi înșine, ci pentru toți aceia dintre concetățenii noștri, pentru care conservarea actualului caracter poliglot al statului este o cestiune de desvoltare, ba chiar de existență națională.

Dar cereți cât vă place, — ne vor fi țicind guvernamentalii din Cluj, — căci înzadar cereți!

Asta e treaba noastră!

Nu ne-am făcut nici odată iluziunea, că susțitorii actualului guvern ori slugile lui vor recunoaște din plin senin, că cauza, pe care o susțin Românii din țările coroanei ungare, nu este numai națională românească, ci comună tuturor elementelor constitutive ale regatului ungar. E însă ceva ce este mai tare ca toate guvernele, fie ele susținute și servite de ori-și-cine: acest ceva e forța impregiurării, care îi va silii în cele din urmă și pe actualii noștri adversari să recunoască, că încercările de a prefaca statul ungar poliglot într'unul național maghiar sânt o nenorocire, deoarece Ungaria numai ca stat poliglot se poate susține, numai ca stat poliglot se poate consolida, numai ca stat poliglot poate să pornească spre dezvoltarea pacnică, pe care ați curentul de maghiarizare o face preste puțință.

Câtă vreme guvernul din Budapesta și autoritățile publice merg orbii cu acest curent, Sașii, vreau nu vreau, trebuie să stea alături cu Românii.

E în tot cazul ridicolă încercarea de a-i spăria pe Sași cu situațiunea ce li s'ar crea, când în Ardeal Românii ar lua parte la guvernament potrivit cu țaria numărului lor, fiindcă Sașii sânt oameni destul de maturi, pentru ca să înțeleagă, că față cu Românii ar fi cu mult mai bine îngrădiți decât sânt astăzi față cu Maghiarii.

„Sașii trebuie susținuți.“

Un cuvânt împărțesc din Austria.

Sub acest titlu „Kreuzzeitung“ din Berlin scrie în N-rul seu dela 1 Maiu a. c. un prim articol despre Sașii din Ardeal. După ce face o reprivire istorică a meritelor, pe care timp de 700 de ani și-le-au câștigat Sașii pentru coroană și statul ungar, țiarul din cestiune urmează astfel:

Ăntău li s'a desăcut, în contra ori-cărei convenție și lege, legătura lor teritorială, Fundul Regiu, și li s'a rupt unitatea municipală, care își avea legătura în „uni-sitate națională“ politică. S'au trimis funcționari maghiari printre populațiunea lor curat germană și s'au exerciat o ne mai pomenită silă de limbă în administrație și în justiție. Excelența lor școlă

mai înaltă era expusă ruinării prin un proces de maghiarizare întocmai ca și școala lor populară, ba întocmai ca chiar asilele de copii ale familiilor lor. În contra ori-căru drept și lege stă astăzi în fruntea „universității națiunii“ nu un Sas drept comite sășesc, ci un Maghiar, deși numai în „formă provisorică.“

Încalcări în dreptul de proprietate și în administrarea averilor bisericilor și ale școalelor sășesci se întempli în modul cel mai fără de considerare. Spre aceasta se cheamă întru ajutor chiar și conclusele de budget ale dieței din Pesta. Spre a slăbi ori a împedeca cu deservire studiul pe la universitățile germane ce există de sute de ani al studenților sășesci, în special pentru teologie și pedagogie, candidaților li s'au impus deobligamentul, de a-și face în limba maghiară examenele de specialitate, dela care atîrnă aplicarea lor la școalele germane. În Sibiu nu numai s'a fost desființat academia de drept germană, ci s'a fost mutat de acolo la Cluj și curtea cu jurați, spre a câștiga majorități maghiare.

Și în comunicațiune și în viața comercială s'au făcut stricăciuni prin forțarea maghiarizării. Cuitanțele sânt valide numai în limba maghiară ori provădate cu o traducere legalisată.

Cărțile funduare și toate actele ce stau în legătură cu ele trebuie să fie conduse în comune curat germane în limba maghiară, și numai cu traduceri legalisate pot să fie provădate. Comunelor și autorităților bisericesci germane li se detrage scutirea de portpostal, dacă, la ceea ce de asemenea sânt îndreptățiți după lege, corespundă ori adresează în limba germană. În unele locuri forțarea maghiarizării a prosperat întru atăta, că pe calea autorității s'au sciut produce concluse de ale municipiilor, spre a impune populațiunii orășenesci o dare pentru reuniunea de maghiarizare.

Cu legea în mână, conducătorii Sașilor s'au încercat timp de preste douăzeci de ani a-și apăra dreptul lor prin tote instanțele. Se înțelege, numai cu puțin ori cu nici un succes! Doar ei stau în fața unui regim parlamentar, care din punct de vedere național maghiar află, că legile în favorul altor naționalități nu sânt create pe vecie și că acolo, unde ordonanțele nu sânt suficiente pentru înlăturarea drepturilor, o nouă lege cassează pe cea veche.

Aceasta procedură și mai mult puterea, pe care regimului parlamentar o ofere o ceată de funcționari de 130.000 patrioți (conform conferenței economice a lui Ambrosiu Néményi în academia din Pesta), a lăsat luptei Sașilor din Ardeal numai puține prospecte, dacă dintr'o altă parte nu li se face parte de doritul scut al dreptului. Tocmai într'un period, unde nouă strimtorări năvăliră asupra lor, a venit Sașilor o rază de speranță de acolo, unde totdeauna își îndreptau ei privirile cu neclintită încredere.

Maiestatea Sa Împăratul Francisc Iosif, la 6 Martie a. c., a spus-o expres deputatului Sibiului:

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Milionarul.

— Două povele. —

De

Zschokke.

(Urmare.)

IV. Economia căsii.

Trăsura mea era acum dată pe mâinile rotarului, ear' Kunz pe ale chirurgului. Acela promise, că o va repara în țece până în douăsprezece zile — căci un semn al primarului atotputernic a fost deajuns să hotărască pe artist, ca să-și lase toate celelalte lucruri spre a-mi servi mie.

Chirurgul cu ajutorul unei mașini pușese earăși la loc brațul lui Kunz; însă brațul era foarte umflat. Kunz avea să zacă o săptămână. Amânarea aceasta făcută fără voce îmi venia foarte la socoteală; într'adevăr Engelbert și prea dragălașa lui familie merita, ca omul să facă o călătorie specială numai pentru dinșii!

Tot ce găsim la omul acesta unic în felul seu mă interesa cu atât mai viu, cu cât mă încredințam mai mult, că puținii muritori trăiesc așa de mulțumii cum trăia el. Casa lui toată sēmăna cu ori-ce altă casă țărănească,

numai cât zăcea în mijlocul unei grădini de legumi și flori bine îngrijite. Înăuntru domina cea mai mare curățenie și — simplitate abia o pot numi — aproape sărăcie. O odaie de locuit, pentru familie, nu conținea nimic, afară de câteva mese și bănci de brad, pe părete un ceasornic de lemn și o mică oglindă.

Nu numai Engelbert, ci și soția sa și copiii dormiau pe matrațe de frunze și de muschiu. Pânzăturile erau aspre însă curate și albe de-ți luau vederile. Prânțiau pe farfuri de lemn cum fac capușii, sau în vase mici de pământ. Apă și lapte, precum și bere subțiată, erau beutura de obicei. Când într'o zi m'am oferit cu toată puterea să le fiu oaspe la prânț, am fost primit rițind; însă nutrimentul lor țilnic l'am găsit plăcut. Bucatele erau gustoase și întăritoare. O supă nutritoare, legumi fragede, carne friptă de vită, pâne neagră și bere subțiată — cu atăta masa era terminată. Mie însă îmi părea, ca-și-când în toată viața mea nu aș fi prânțit mai superb nici odată. Mama aceasta plină de bunătate se țedind în fața mea impregiurată de cei cinci ângerăși cu fețele roșii, înțeleptul Engelbert cu umorul seu glumeț; apoi copiii hazlii, vorbăreți, cu pofta lor cea mare de mâncat; bucuria și mulțumirea internă în ochii tuturor — mărturisesc, au făcut din masa aceasta o masă Dumnețească, și tare mă necăjam, când En-

gelbert, bătându-și joc de mine și de gustul meu, mă credea, că aici aș fi ca într'un infern.

Unic lux al căsii l-am aflat în așa numita chilă de lucru a lui Engelbert; aici era lungă fereastră o masă de scris, o mică dar' aleasă colecțiune de cărți și, într'o chilă de alături, carte geografice și astronomice, mașină de electrisat, mașină pneumatică, aparat galvanic și magnetic și nu numai școala copiilor sei, — căci el însuși îi instrua, — ci și budoarul Augustei; ea avea aici un fortepian și nisece giuvaiere femeiesci mai prețioase, puse în cutile cele goale destinate de bărbatul seu pentru minerale.

Ce dragălaș! însă localul acesta, iubite Engelbert, în curând are să fie prea strimpt pentru familia ta. Trebuie să te gândesci să-1 mai lărgesci.

Preste țece ani, da! răspuse el. Locașul fericirii noastre mic este, însă mare e fericirea dintr'însul. Avem mai mult, decât ne trebuiesc.

Și ești tu în faptă fericit în asemenea impregiurări, Engelbert?

Ean uită-te la carnea și sângele ăsta! strigă el și arătă la femeie și copii. Ce sănătate de fer! Și toate aceste nobile organisme mișcate de suflete și mai nobile! Aici este împărăția mea, domnia mea, totul meu! Tră-

esc o viață în realitate și nu în aparență, cum trăiți voi ceialalți în orașele voastre bogate de palate și pline de conveniențe, sau cum se trăiesc în satele acelea sărăcăcioase și chinuite. Am cât îmi trebuie pentru lipsa trupului meu și am un cerc de activitate pentru forțele mele. Trăiesc isolat numai de miseria luctoasă a rafineriei europene, dar' nu de omenimea mai bună — eată aici marii nemuritori! (El arătă pe cărțile sale.) A mea este natura, a mea toată mărirea lui D-țeu, a mea eternitatea. Ce să mai cer.

L'am strîns mâna, însă cu oare-care perplexitate, căci nu sciam să-1 răspund un lucru cu minte. L-aș fi putut țice: Și cu toate aceste, tu ești un fantast! Însă avea dreptate întru toate, și o simțiam aceasta; avea și întru aceea, că noi țășialalți în relațiunile noastre sântem proști și jertfim convențiunilor chiar și adevărata viață. Puteam să-1 țic: Ai dreptate! Și totuși simțiam, că el eșise cu totul din viața comună; conceptele și ideile sale nu se potriviau cu conceptele și ideile timpului nostru și ale oamenilor de astăzi.

Am admirat neobosită sa activitate. El însuși avea câmpuri și livezi și se ocupa cu agricultura, dar' numai pentru trebuințele căsii. Slobza de primar îi da mult de lucru și totuși o profesia numai așa prelungea cele-

lalte; în fiecare zi avea câteva oare, când era numai singur, cetind ori scriind. Celor doi băieți le da el instrucțiune. Copiii acestia sciau deja mult, pentru-că din ce voiau ei să scie, el le spunea adevăratul nume și adevărul. Astfel numiau arbori, arbuste, multe ierbururi, toate soiurile de petri aflătoare în ținut cu numele științific, căci nu învățasera altul. Ei vorbiau de munți în pățuri orizontale și de munți primitivi, pentru-că le zăceau înaintea ochilor. Ei se jucau cu prisma, cu mașina electrică, cu magnetul și își explicau ei înșiși multe fenomene din natură. Ei arătau pe cer planeti și constelațiunile mai însemnate cu degetul, pentru-că le cunoseau și le vedeau totdeauna înaintea lor. Băiatul cel de șapte ani susținea tare și hotărât, că soarele de bună seamă este o lume mai frumoasă, decât globul pământesc, însă munșilor din lună nu le împărțășia multă laudă; totuși îi privia bucuros prin telescopul tatălui seu.

Precum Engelbert se îngrija de trebile din afară și de instrucțiunea băieților, așa era Augustă, tocmai după firea bărbatului seu, în capul economiei interne a căsii, ca stăpână nemărginită, și Engelbert aici el era cel supus. Ea regula atât lucrurile cele mai mici de culină, cât și sēmănatul pământurilor ținătoare de casă cu grâu, cânepă, în ș. c. l.

„Sașii trebuie susținuți!“

Ca și un cuvânt de mântuire din a-dunca strimtoare a sunat acest cuvânt preste Fundul-Regiu, și întocmai ca în acel timp vi-foros din 1848, așa un resunet simpatic își află în Germania cuvântul împărătesc al lui Francisc Iosif către credincioșii săi Sași, în Germania, unde se privește cu fală la istoria conaționalilor îndepărtați de sub sceptrul Austriei. Acest popor nu numai a împărțit timp de preste șapte sute de ani cu noi pulsul vieții germane, ci s'a susținut până în ziua de azi cu erudiții și poezii sei pe un nivel egal cu noi! Și ceea-ce pentru noi nu e mai puțin îmbucurător, e și-a păstrat în toate timpurile sentimentele sale monarchice.

Nu ne îndoim, că cuvântul împărătesc dela 6 Martie e binevenit și sfânt tuturor a-derenților fideli ai monarchiei din Ungaria și că va avea succesul, de a modera unelirile îngrijitoare ale ultraștilor maghiari, de a căror influență, durere, organele guvernamentale nu sânt scutite.

Astfel „Nemzet“, foaia oficială maghiară din Pesta, precum ni se scrie de acolo, în vederea cuvintelor împărătesci, a amenințat pe conducătorii Sașilor într-un astfel de mod cu perderea posturilor lor publice, ca-și-când li s'ar fi răpit ori-ce scut de drept. Noi regretăm foarte, că acestia s'au demis apoi la mărturisirea sentimentelor lor fidele regelui și constituției, căci dintr-asta ni se pare că reese, că ei se simt fără apărare față cu astfel de organe guvernamentale. „Nemzet“ amnestază pe Sași și recunoaște: că a fost în rățoarea omul seu de încredere dela posta din Sibiu, care a fost constat, că articolul „Kreuzzeitung“ a fost expedit prin un Sas. În vreme-ce foaia guvernamentală se folosia de un asemenea limbaj, nu avea nici un cuvânt de condamnare în contra defăimării Casei împărătesci și a armatei împărătesci ce într-un mod ne mai pomenit își afla expresiunea în foile maghiare, despre care noi nu mai puțin am împărțit în primul nostru articol intitulat: „Despre monarchia și armata în Germania și Austria“. Pe acest articol „Nemzet“ îl numește drept o infamie și neconștientă a unui peritor de foame, care voește să pună voința domnitorului în contrast cu voința poporului ce e reprezentată prin parlament.

Stilul înflorit al foii guvernamentale nu îl întrec toate foile opoziționale maghiare, ale cărui vederi despre dreptul public însă, după care voința monarchului n'ar trebui să fie în contrast cu voința poporului din parlament, se explică cu mult mai lămurit decât în „Nemzet“ în foile opoziționale, prin expuneri teoretice și provocări practice. Vechiul drept ce îl exercia nobilimea maghiară, când avea puterea în mână, în contra regelui ales, ese pretutindenea la iveală în presa maghiară radicală ca și un drept al poporului. Dela suveranitatea poporului procede maiestatea Coroanei, care are să joare țerii întocmai ca și armata! Pe cât scim noi, o asemenea direcțiune, după a noastră părere, antimonarchică nu predominese în presa germană, slavă și română. Fie însă cum va fi, dacă privim lucrurile mai deaproape, primim și aci deslușiri interesante despre stările de lucruri în Ungaria, și stilul înflorit al foii guvernamentale maghiare din Pesta nu ne va împedea a mai ridica din când în când vârlul, care acopere acele stări pentru cercuiri mai extinse.

Precum găinăria și porumbăria, așa și caii, oile, vitele, caprele stau la supraveghierea și îngrijirea ei.

Dar' ce adevărat te-a adus pe tine aici? am întrebat încă odată pe Engelbert. Tu, cu talentele tale faimoase, ai fi putut aduce cu totul altfel de servicii țerii tale. Cum ajungi aici primarul unui sat?

În frumoasa dimineață a unei Dumineci ce mi-o promisese a o jertfi totă pe seama mea, veni la mine. Ne-am dus în grădina cea mare dela bir, care era arangeată frumos pentru oaspeți. Intr'un chiosc, plantat împrejur cu viță de vie, de unde aveam o priveliște extinsă, minunată preste toată regiunea, era pus dejunul meu. Engelbert dispuse a i-se aduce lapte și pâne neagră.

Acum voesc să-ți povestesc, dișe, ce soarte m'a aruncat aici pe mine. În vremea asta se va trezi Augusta cu băieții; facem apoi o plimbare; mai târziu mergem la biserică; la ameați ai să vezi câțiva amici buni la masa noastră și pe popa asemenea o să-l vezi. După ameați tinerii satului își vor da un concert și de seară e joc; tu ai să joci cu noi. Augusta joacă bine. Acum ascultă-mă liniștit.

(Va urma.)

Gimnasiul nostru din Brad.

Sântem rugați a publica următoarele:

E lucru cunoscut, că gimnasiul nostru din Brad consistă numai din cele IV clase inferioare, deși statutele și sânt aprobate pentru toate VIII clasele!

În timpul și între împregiurările actuale acest gimnasiu are o îndoită importanță!

De mai mulți ani se tot face vorbă dacă nu de completarea lui, cel puțin de a-l ridica barem la VI clase, ceea-ce s'a discutat și propus chiar și în adunările reprezentanței gimnasiale.

Ba eu în această privință am făcut propunere formală în scris, ear' verbal a făcut-o și dl Petru Truța.

Destul, că lucrul stă baltă! Conced, că își va avea oareși-care scuse!

Sulevez deci aceasta cauză și pe aceasta cale, revocând în memoria și atențiunea deputaților nostri la ambele sinoade eparchiale, al Sibiului și Aradului ¹⁾, încât gimnasiul aparține protopopiatului Bradului și Halmagiului, a întreveni la proximele sinoade eparchiale, în ajunul cărora ne aflăm, pentru câștigarea subvențiunii necesare la completarea, sau cel puțin la ridicarea acestui gimnasiu barem la VI clase, din atari fonduri eparchiale. — Căci, Doamne, mulți bani mai distribuiesc aceste sinoade eparchiale spre alte scopuri, nu dișe neecesarii, dar' de mai puțină importanță și fecunditate. Și nu putem crede, ca aceste sinoade eparchiale să nu se pătrundă de importanța cauzei, și să fie atât de puțin generoase!

Mai încolo: exoperarea dela ambele sinoade eparchiale a dreptului de a se pute încassa 1—2% dela bisericile, și respective din venitele și interesele după capitalele acestora, — căci oare spre ce scop mai bun s'ar și pute întrebuița o părțică neînsemnată din interesele după banii bisericilor? — precum și purtarea unui disc extraordinar în bisericile acestor două protopopiate!

Unde e apoi generositatea națională la care vom pute apela? Și considerând, că domnii deputați ai sinoadelor eparchiale de sigur nu sânt în așa stare și avisați la diurnele ce le compet pe timpul sinoadelor eparchiale, — n'ar fi minune dacă acele competente le-ar sacrifica pe altarul muselor, în favorul acestui gimnasiu!

Toate aceste prea nesimțitoare îndeosebi și prin urmare un ce ușor: hotărîtoare, însă intrupate și imponente în rezultat!

Și fi-va oare careva, care se desconsideră și se nu aprecieze aceasta?

Câtă plăcere ar mai fi pentru proxima adunare a reprezentanței gimnasiale, ce în tot anul se întrunesc la 21 Maiu, ziua patronilor Constantin și Elena, dându-li-se ocaziunea, a decretă facerea unei cărți mărețe, în care pe vecinicie să se înscrie numele acelor ce vor concurge în ajutorul acestui gimnasiu, și când în tot anul cu ocaziunea serviciului divin dela Constantin și Elena am avé ocaziunea de a ne ruga lui Djeu pentru binele și fericirea celor vii, cât și pentru fericita odihnă vecinică a acelor ce repausați vor fi!

Eată timpul și ocaziunea când cineva își poate câștiga o floare nevescejită în cununa eternității atât a acestei, cât și a celeialalte vieți!

Fi-vom oare fericiti a vedé nobila inițiativă a deputaților nostri și generositatea ven. noastre sinoade eparchiale, cât și grațitudinea Românilor? — se sperăm! ear' rezultatul favorabil al acestei speranțe n'ar fi altoeva, decât un paș înainte în viața noastră națională!

Nicolau Butariu.

CORRESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

Seliște, în Aprilie 1888.)

(Alegerea de deputat clerical pentru sinodul arhidieceșan gr.-or.) La 31 Martie v. a. c. s'a adunat congreul electoral preotesc al Seliștei, în opidul Seliște, pentru-ca să-și aleagă un deputat sinodal preotesc. Lucrul în sine nu e așa interesant, ca să tragă deosebită luare aminte a omului, un act, care s'a săvârșit în toată arhidieceșă; dar' actul a devenit mai interesant din cauza discursurilor auzite la acea adunare.

La 31 Martie v. deschidându-se ședința la 11 oare a. m. sub președința prea onor. domn protopresbiter N. Maier, se constituie biroul, se constată că sânt 41 votanți și se verifică lista.

După aceste se scoală prea onor. domn director seminarial I. Hannia, și în o vorbire scurtă spune, că pășește ca candidat în cercul nostru, și totodată ne mai spune, că d-sa o face asta nu din ambițiune personală, ci în urma unei consultări a celor mai mulți bărbați din Sibiu iubitori de or-

dine, și ne promite, că va ține strîns la biserică, instituțiunile și ortodoxismul ei; ear' după aceea se puredde la actul alegerii. La scrutini se constată, că prea onor. părinte Hannia a întrunit o mică majoritate, și se proclamă de deputat sinodal. Dar' fiindcă după lege trebuia să mai așteptăm 1/2 de oră, acest timp s'a folosit pentru discuțiuni. Și părintele I. Muntean luând cuvântul, după-ce arată cum s'a îngrijit statul de toți funcționarii sei, ear' alte religii de personalul seu bisericesc și școlar, dovedește, că preotul gr.-or. își câștigă mijloacele de traiu tot așa cum o făceau moșii nostri, cu deosebirea, că astăzi pretențiunile preotului sânt mai mari, ear' starea materială a preoților e tot aceea, cum a fost mai înainte, cu toate discuțiunile și conclusele congreselor și sinoadelor noastre, afară de îmbunătățirea celor câțiva funcționari din centru. Deci prea onor. domn deputat să nisească într'acolo, ca să se facă un statut preotesc de pensiune, și încă cât se va pute de curând. Toți membrii colegiului au primit cu însufleșire aceasta, și s'au alăturat toți cu tot sufletul la idea exprimată de părintele Muntean.

La aceste dl deputat a răspuns cam următoarele: În anii trecuți a fost vorba în sinodul nostru despre un statut de pensiune preotesc, dar' nu a ajuns la dezbateri, fiindcă nu corespundea întru toate scopului. În compunerea, binecombinarea unui astfel de statut se cer oameni de specialitate în acest ram și mai ales în cele financiare, și din nefericire noi avem de acestia foarte puțini. Cu toate aceste se cer și spese multe, chiar până acum s'au spesat sute de florini și totuși n'am ajuns la scop. Afară de asta statutul e ar compus de așa, încât era mai mult o societate de asigurare, și apoi de aceste avem, se poate asigura ori-cui îi place. De altă parte preoții cei bătrâni tot nu se pot folosi de pensiune, pentru-că fiind bătrâni nu vor mai trăi ca să plătească un șir de ani anumit, după care va avé drept la pensiune, afară de asta ca să plătească pe atâți ani trecuți nu-i va concede statutul, sau deși îi va concede, va trebui să plătească o sumă mare, și tot nu va avé de unde plăti. Mai înainte se întempla, că ajutorul isvoră de dinafară către centru, pe când acum nu sciu de unde și cum, că astăzi se întempla contrarul, toți alegă la centru după ajutor.

Când vom face fond de pensiune ne trebuie o basă, pe care se edificăm, ne-ar trebui cel puțin 20 milioane (?), ca să putem asigura unui preot 400, 500, 600 fl., pentru-că atâta presupun, că ar trebui să i-se dea ca pensiune unui preot, dacă vrem ca să poată trăi cinstit. Pentru-că dacă i-s'ar da 50—100 fl., cum ar trăi cu ei? Foarte rău. Afară de aceste, plata ratelor la pensiune trebuie să fie așa de regulată ca cambiile, ear' preoții nostri nu ar pute să plătească regulat, deci ce să-i faci, cum să-l silești, căci noi nu le putem trage din salariu, cum se întempla la învățatori. După aceste ia cuvântul capelanul V. Iosof, și după-ce arată, că cauza pentru care alegă toți la centru după ajutor e miseria materială în care însoțită poporul nostru, și cu el alătura preotul, dela care se pretinde de toate din toate părțile, dar' prea puțini judecă la starea lui materială, ci e lăsat în sarcina lui, să scoată din punga țerului cum va sci el crețarul, ear' dacă nu, ducă-se la coasă. Și apoi când mai vezi vâduva și orfanii cutărui preot cerșind după pânea de toate zilele, sub sarcasmele și batjocura poporului nepriceput, îți sângeră inima și te gândesci, că mâne poate să ajungă familia ta în starea aceasta. Arată cum ne-a scăpat pensiunea învâț. din mână și, fără precauțiune, mâne se poate întempla și cu a preoților. Aici e durerea noastră, durere, care a ajuns la os și care trebuie să o vindicăm cât se poate mai curând. Din aceste considerățiuni și altele crede a fi interpretate întregului colegiu electoral, când roagă pe deputatul nostru, ca să aducă la cunoștința organelor noastre superioare aceasta trebuință și dorința a noastră, și-l rugăm totodată ca să nisească și d-sa cât va pute într'acolo, ca cât mai curând să se aducă un statut de pensiune al preoților. (Așa e! așa e! aprobări generale.)

După aceste presiul, înainte de a preda credenționalul noului deputat, fi amintesc, că d-sa acum a auzit dorința și păsurile noastre, să binevoească a ne împlini rugarea și a stăru în direcțiunea aceasta. La ceea-ce d-nul deputat a răspuns scurt și la înțeleș, că dacă i-s'ar fi pus condițiunea aceasta, d-sa nu ar fi primit sarcina de de-

¹⁾ Care-s aceia? Red. „Trib.“

²⁾ Adevărat nu-i convenia înalt Preasfinției Sale. Red. „Trib.“

³⁾ D'apoi cassarul metropolitan Atanasie Cimponeșiu și Nicolau Papp, a cărui candidatură a fost împusă cercului electoral al Iliei sub cuvânt, că ar fi mare trebuință de el în sinod și în consistor? Unde sânt ei? Red. „Trib.“

⁴⁾ Pentru-că înalt Preasfinția Sa și întreaga ceată ce-l spriginesc, de care se ține și dl Hannia, nu vor ca să se ajungă la scop. Red. „Trib.“

⁵⁾ Ce lucru cu minte?! Red. „Trib.“

putat. Ear' după aceste vorbe primesce credenționalul. ¹⁾

La auzul acestor cuvinte a urmat o liniște mormentală, toți erau ca bătuiți de brună. O zăpăceală, o descurajare și o desamăgire amară au cuprins inimile noastre. Aceste sânt suvenirile rămase în noi dela 31 Martie. ²⁾

Seliște, în Aprilie.

Un alegător.

Un om nedreptățit.

Părintelui protosinel și secretar consistorial Nicanor Frateș i-s'a făcut o mare nedreptate: dl Petru Petrovițiu l'a pus între aceia, cărora le făcuse la timpul convenit împărțire despre sciutele articole din „Pester Lloyd“.

S'ar pute deci presupune, că părintele „secretar“ consistorial e acela, care a tradat „secretul“, avertisat pe unii dintre membrii sinodului arhidieceșan și a provocat astfel sciuta interpelațiune — atât de supărătoare pentru pretinsul autor intelectual al acelor articole.

Noi nu-l socotim pe părintele Nicanor Frateș capabil de o asemenea indiscrețiune: admitem, din contră, că d-sa nimic nu scia, nimic nu vedea.

„De altminterlea, — aceasta părintele Nicanor Frateș ni-o spune, — însușirea d-lui Petrovițiu de a spune neadevăruri e cunoscută în tot locul, pe unde d-sa a petrecut.“

Prețioasă mărturisire, mai ales, când secretarul consistorului arhidieceșan din Sibiu ni-o face.

Căci dl Petru Petrovițiu nu e nici Sibian, nici Ardelean, nici Ungurean, ci Bănățean, ear' părintele Frateș n'a avut, pe cât scim noi, decât aici în Sibiu ocaziunea de a-l cunoaște pe dl P. Petrovițiu și de a se convinge, că are „insușirea“ de a spune neadevăruri!

Ei bine! cum a ajuns dl P. Petrovițiu aici la Sibiu? Cine are meritul de a fi adus din „fundul Bănățului“ pe acest om deprins a spune neadevăruri aici la Sibiu, ca să încurce lumea cu „minciunile“ lui?

Fără îndoială nu păcătoșii de „Tribuniști“, fiindcă pe timpul, în care s'au petrecut lucrurile, de care e vorba, nu exista „Tribuna“.

Dl P. Petrovițiu, un om activ și inteligent, pe la începutul așa numitei ere constituționale era funcționar la inspectoratul școlar din Timișoara. Tot pe acel timp, părintele Miron Roman, atunci deputat în dieta din Buda-pesta, a fost numit inspector școlar la Lugoj și a cerut dela ministrul de instrucțiune permisiunea d-lui P. Petrovițiu dela Timișoara la Lugoj.

În urmă părintele Miron, părăsind cariera de inspector școlar, a primit o pozițiune în biserică română greco-orientală, și dl P. Petrovițiu a renunțat și d-sa la postul de funcționar politic și la dreptul de pensiune, pe care îl avea, pentru-ca să însușească pe părintele Miron la Arad, unde ca om activ și inteligent, a fost ales referent consistorial și membru în comisiunea mixtă însărcinată a conduce afacerile împreunate cu așa numita despărțire hierarhică.

Mai în urmă părintele Miron a venit, ca metropolit, la Sibiu, și dl P. Petrovițiu a venit și dsa aici, unde a ocupat postul de actuar și apoi de secretar la consistorul metropolitan.

Dl P. Petrovițiu nu e deci ori-și-cine, ci un om, care timp de aproape două decenii a ocupat nice pozițiuni destul de însemnate în viața noastră comună și a fost nedreptățit de părintele Miron, capul uneia dintre cele două biserici române.

Cum vine după toate aceste vorba părintelui secretar consistorial despre însușirea d-lui P. Petrovițiu de a spune neadevăruri? N'a simțit părintele Frateș, că este o lipsă de deferență către arhierul seu, către capul bisericii sale, să-l prezente lumii pe dl P. Petrovițiu drept un om, care are însușirea de a spune neadevăruri?

Dacă este adevărat aceasta, atunci era și pentru dl P. Petrovițiu, și pentru noi, și pentru părintele Miron, ca dl P. Petrovițiu să rămână, unde a fost, la Timișoara, și să nu fie purtat dela Timișoara la Lugoj dela Lugoj la Arad și dela Arad la Sibiu, pentru-ca el să rămână, în cele din urmă pe drumuri, noi să ne turburăm de numeroase „neadevăruri“, ear' părintele Miron, care l'a purtat, pe unde numai „a petrecut“, să se vadă încurcat în mreșile, pe care însuși le-a întins.

Teamă ne e, că nu dl P. Petrovițiu are „insușirea“ de a spune neadevăruri, ci neadevărul are însușirea de a-l da în cele din urmă de rușine pe cel-ce se folosește de el.

Nu e, în sfârșit, lucru mai cu minte decât să umblă totdeauna pe calea cea dreaptă și

¹⁾ Bine că-l avea pe acesta în mână!!

Red. „Tribunei“.

²⁾ Cine e de vin? Red. „Tribunei“.

largă, să-ți dai silința de a păre numai cum în adevăr ești și de a fi cum pari și să te ferești de vicieșuguri, fiindcă oamenii, ori-cât de proști li s'ar păre ei celor preocupăți de sine înșiși, sciu totdeauna cui să-i dea și cui să nu-i dea credemnt.

În coloanele „Tribunei“ s'a vorbit din adins numai despre intrigă țesute mai înainte de a se fi înființat „Tribuna“, pentru-ca să nu se poată dișe, că „Tribuniștii“ l-au pus la cale pe dl P. Petrovițiu: el a făcut tot ceea-ce a făcut din propriul seu îndemn, anume pentru-ca să paralizese efectele rele ale intrigilor țesute de cei-ce-l luau drept o unelată oarbă.

Despre lucruri petrecute mai târziu nu s'a vorbit încă nimic și ar fi bine să nici nu fie nimeni provocat a vorbi.

Acela, care dișe, că cele de până acum nu l-au luminat din destul, ori nu vrea să fie luminat, ori este incapabil de a înțelege, că relațiunile dintre Români și Maghiari n'ar fi atât de încordate ca astăzi, dacă o seamă de oameni, între care și mulți Români, n'ar fi lucrat cu premeditare pentru întăritarea și zăpăcirea spiritelor prin fel de fel de „neadevăruri“.

CRONICĂ.

Principele de Coroană Rudolf, în societatea colonelului-locotenent Mayer și a adjunctului Giessl a sosit astăzi în Luxemburg.

Numiri. Majestatea Sa a numit de jude la tabla reg. din Murș-Oșorheiu pe judele cercual din Hațeg Samuilă Nemes. — Ministrul de justiție a numit de conducător-adjunct de cărți funduare la tribunalul reg. din Sighetul-Marmației pe scriitorul de acolo Alexandru Lipsey, și de scriitor la judecătoria cercuală din Feregova pe diurnistul dela tribunalul regesc din Caransebeș Fabin Bozsinka.

Camera advocațională din Brașov aduce la cunoștință, că avocatul Francisc Kadebo, fiind numit notar public în Făgăraș, la propria lui cerere a fost șters din lista acelei camere.

Scire personală. Noul comandant al regimentului de inf. Nr. 31 din Sibiu, colonelul Ioan Padossevich a sosit aici cu trenul de ieri după ameați și a fost întâmpinat la gară de corpul oficerilor regimentului.

Desvelirea monumentului Mariei Teresiei are să se facă, precum se anunță din Viena, cu o pompă și splendoare cum nu s'a mai văzut încă. Pe piațul între ambele musee de curte se vor ridica 8 tribune cu 10.300 de scaune pentru oaspeții invitați. Înaintea monumentului se va zidi un altar, în fața cărui va sta cortul împărătesc pentru părechia domnitoare și membrii familiei de Curte. Trupele vor fi postate pe „Lasten“ și „Ringstrasse“. Figura Mariei Teresiei cupănesce 230 de măști, cele patru statueti în giur 80 de măști, astfel, că monumentul întreg cu toate figurile și reliefurile sale e greu de 4400 măști. Monumentul e de bronz de tunuri vechi. Speșele desvelirii se compută cu 20.000 fl., ale construirii cu 850.000 fl. Înscrupțiunea monumentului sună pe latunea din față: „Împărătesei și reginei Maria Teresia“ pe latunea opusă: „Ridicat de Francisc Iosif. 1888“.

Reprezentanța municipală din Pojon, în ședința ei de alaltieri, era gata să producă un scandal mai mare decât cel care într'adevăr l'a produs. Ministrul a cerut adevărat dela comuna Pojon rebonificarea spelor, pe care le-a avut guvernul în 1882 cu suprimarea revoltei Ovreilor, o sumă de vre-o 5000 fl. Mai mulți reprezentanți au cerut să se apeleze contra cererii guvernului, comitele Eszterházi însă a susținut, că apelarea ar fi un fapt contra legii. Reprezentanții au insistat prelungă apelare, comitele cu vre-o câțiva vorbia contra, astfel că la urmă s'a născut un scandal în sală, de să te ferească Dumnezeu. Comitele a fost silit să părăsească sala; se vorbește, că el a hotărît să demisioneze. Se asteaptă acum părerile guvernului.

Cupido în închisoare. Carol Leon Müller, redactorul unei foi de anunțuri de căsătorie, a fost prins în Pojon și aruncat în temniță. El era un șarlatan de mână întâia și a făcut fel de fel de escamatori prin Buda-pesta și mai virtos prin Viena. A anunțat de vre-o câteva ori, că el își caută o damă cu vre-o 2—3000 fl. de soție; damele se aflau, pe bani punea Müller mâna oare-cumva și — a doua zi mai ia pe Müller dacă ai de unde.

Regele Olandei. Slăbirea regelui, după-cum se primesc scrieri din Amsterdam, ia din ceas în ceas dimensiuni mai mari. Regina Ema a luat în faptă toate greutățile guvernării regelului, ca reprezentantă a regelui, după-ce el nu mai poate primi în audiență nici măcar pe ministrul președinte. Ce privește schimbarea de regi pe tronul Olandei, lucrul e foarte clar și nu e de temut, că se vor face încercături, dar' încercături internaționale se pot ivi în cauza moștenirii lăzenburgice.

Fideicomisul Vasileo. Camera imperială din Viena — dișe „Rev. Pol.“ — a primit proiectul privitor la instituirea unui fideicomis din moștile baronului Alexandru Vasileo din Bucovina. Așa ar fi trebuit să facă toți proprietarii nostri, și astăzi ar fi stăpâni pe țeară, ear' moștile lor nu ar fi ajuns pe mâni străine.

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„**Amicul Familiei.**“ Diar beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. Cursul XII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poezii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindena, precum și a celorlalte populațiuni din patrie și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„**Preotul Român.**“ Diar bisericesc, școlastic și literar — cu ilustrațiuni. Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predici pe Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericească, școlastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulăa exemplar.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — Sz-Ujvár. — Transilvania.

Tot de acolo se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere invederită și aprețiată de Dr. Grigoriu Silași. (Op complet.) Broșura I, II și III. Prețul broș. I, II, câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci la toate sârbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 26 coale. Acest op de cuvântări bisericesci întrece toate opurile de acest soi aparute până acum — având și o notiță istorică la fiecare sârbătoare, care arată timpul întroducerii, fazele prin care a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzaru. Novă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul perdut. Novă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novă originală. — Continuarea novej: „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul Sihastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numeri 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șiuluțiu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sa-lele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poezii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca sâteanului român. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chimie. Prețul 50 cr.

Economia pentru școalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui exemplar cu porto franco 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op întocmit după lipsele școalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vasilie Gr. Borgovan. Prețul 30 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru școalele populare în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbii române lucrată pe baze sintactice de Ioan Butean, profesor gimnasial. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, profesor. Op aprobat și din partea ministerului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nrul 48.518. Partea practică a acestui op —

cuprinde compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuița cu mult folos de cătră preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școala populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexele. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar e 10 cr.; 50 = 3 fl. 100 = 5 fl.

Visul Prea Sânteii Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplar spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui exemplar legat și spedit franco e 15 cr.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1887.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copsa mică—Sibiu				
Tren de pasaj	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren mixt	Tren de pasaj	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren mixt	Tren omnibus	Tren de pasaj	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren mixt	Tren omnibus	Tren de pasaj	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren mixt	Copsa mică	Sibiu	
Viena	11.10	7.40							Viena	11.10	2.00							2.29	4.15	
Budapesta	7.40	2.00	3.10	6.18	Predeal				Budapesta	8.20	9.05			Teiuș	1.42	11.24	3.00	3.02	4.45	
Szolnok	11.05	4.05	7.00	9.38	Timiș				Szolnok	11.20	12.41			Alba-Iulia	2.32	12.09	4.59	3.40	5.26	
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02	Brașov				P. Ladány	4.10	5.45			Vințul de jos	11.00	1.82	5.18	4.18	5.57	
Oradea mare	4.18	7.01	8.35	1.46	Feldioara	4.01	7.20		Oradea mare	2.17	4.30	6.00		Șibot	11.21	2.32	6.15	4.42	6.30	
Várad-Velence		7.11	9.12	2.01	Apatia	4.47	7.57		Vințul de jos	2.37	4.48	6.18		Orăștia		1.01	4.51			
Fugyi-Vásárhely			9.22	2.08	Ágostonfalva	5.28	8.24		Șibot	3.19	5.07	6.38		Simeria (Piski)		3.28	7.02			
Mező-Telegd			9.39	2.19	Homorod	6.49	8.47		Deva	3.43	5.19	6.51		Branicica		3.55	7.28			
Rév		7.41	10.17	2.41	Hașfalén	8.35	9.24		Iliia	4.05	5.41	7.10		Gurasada		4.08	7.40			
Bratca			12.16	3.47	Sighisoara	9.12	11.00		Zam		6.09	7.37		Zam		4.44	8.11			
Bucia			12.54	4.07	Elisabetopole	9.56	11.34		Soborșin		7.25	8.42		Soborșin		5.30	8.46			
Ciucia	9.04	1.57	4.35		Mediaș	10.37	12.03		Zam		8.01	9.12		Bérvava		6.27	9.33			
Huedin	9.34	3.11	5.15		Copsa mică	11.16	12.26		Gurasada		8.34	9.41		Conop		6.47	9.53			
Stana			3.40	5.37	Micăsasa	11.16	12.26		Iliia		8.55	9.58		Radna-Lipova	9.06	7.28	10.27	5.50		
Aghirș			4.15	5.53	Blaj	11.37	12.42		Pauliș		9.19	10.17		Arad		9.26	10.42	6.13		
Ghirbău			4.36	6.05	Crăciunel	12.16	1.11		Gyrok	1.47	9.51	10.42		Szolnok		9.46	7.59	10.58	6.38	
Nădășel			4.58	6.20	Teiuș	12.33	1.23		Glogovaț	2.08	10.35	11.07		Budapesta		10.21	8.28	11.35	7.19	
Cluj			5.26	6.38	Aiud	1.51	2.06		Arad		11.11	11.37		Viena		10.38	8.42	11.39	7.38	
Apahida	11.00			7.08	Vințul de sus	2.18	2.37		Szolnok		11.43	12.00				9.17	12.31			
Ghirș	11.19			7.36	Uioara	2.48	2.49		Budapesta		12.18	12.29				2.32	5.12			
Cucerdea	12.33			9.16	Cucerdea	2.56	2.56		Teiuș	8.05	12.36	12.46				6.00	8.20			
Uioara	1.11			10.09	Reghin	3.14	3.12				8.59	1.29	1.41			3.00	6.05			
Vințul de sus	1.18			10.19	Cluj	4.01	3.76													
Aiud	1.25			10.48	Nădășel	5.28	5.01													
Teiuș	1.46			11.55	Ghirbău	5.56	5.21													
Crăciunel	2.25			12.24	Blaj	6.37	6.01	8.00												
Blaj	2.50			12.52	Aghirș	6.58	6.19	8.36												
Micăsasa	3.03			1.34	Stana	7.14		9.02												
Copsa mică	3.35			2.19	Huedin	7.29		9.32												
Mediaș	4.01			2.46	Ciucia	7.56		10.11												
Elisabetopole	4.20			3.31	Bucia	8.18	7.12	10.51												
Sighisoara	4.55			3.59	Bratca	8.58	7.41	12.16												
Hașfalén	5.42			4.32	Rév	9.15		12.50												
Homorod	6.01			6.58	Mező-Telegd	9.34		1.19												
Ágostonfalva	7.27			7.21	Fugyi Vászrhely	9.58	8.20	2.00												
Apatia	8.08			8.23	Várad-Velence	10.25	8.46	3.04												
Feldioara	8.36			9.02	Oradea-mare	10.47		3.36												
Brașov	9.06			9.52	P. Ladány	10.57		3.52												
Timiș	9.46				Szolnok	11.04	9.11	4.03												
Predeal	1.55				Budapesta	11.19	9.16	4.47												
Bucuresci	2.53				Viena	1.15	10.37	1.23	7.30											
	3.28					3.29	12.20	3.24	5.25											
	9.35					6.33	2.15	7.45	10.00											

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.